

تب مالت (بروسلوز) بیماری مشترک و قابل انتقال بین انسان و دام

تب مالت یا بروسلوز یکی از مهم‌ترین بیماری‌های مشترک و قابل انتقال بین انسان و دام است که می‌تواند از گاو، گوسفند یا بز مبتلا به انسان انتقال یابد. این بیماری، اعضای خون‌ساز بدن، از جمله مغز استخوان، عقده‌های لنفاوی، کبد و طحال را متاثر می‌سازد.

علائم شایع در انسان

لرز، تب متناوب و موج، تعریق خصوصاً تعریق شبانه، خستگی قابل توجه، درد به هنگام لمس ستون فقرات، سردرد، بزرگ شدن عقده‌های لنفاوی، درد عضلانی، کمردرد، یبوست، کاهش وزن و...

علائم شایع در حیوانات

نشانی اصلی در تمامی حیوانات (به ویژه نشخوارکنندگان) سقط جنین یا زایش زودرس است. عموماً سقط جنین در نیمه دوم دوره آبستنی اتفاق افتاده و غالباً با جفت ماندگی و بدنبال آن عفونت رحم دام همراه بوده که ممکن است به عقیمی دام منجر شود.

افراد در معرض خطر

دامپروران، دامپزشکان، کارکنان آزمایشگاه، کشتارگاه و مراکز تهیه و توزیع فراورده‌های خام دامی بیشتر در معرض خطر ابتلا به بیماری تب مالت هستند.

راههای انتقال تب مالت به انسان

عمده‌ترین راه انتقال از طریق دستگاه گوارش می‌باشد که با مصرف شیر غیرپاستوریزه و یا نجوشیده همچنین لبنیات آلوده از قبیل بستنی، خامه، پنیر تهیه شده از شیر غیرپاستوریزه و نجوشیده، فرد بیمار می‌گردد به علاوه از راههای تنفسی، خراشهای پوستی، ملتحمه چشم، مقاربتی و انتقال خون نیز امکان انتقال عامل بیماری وجود دارد.

راههای انتقال تب مالت در دام

چنانچه دام آلوده‌ایی در گله (گاو، گوسفند و بز) وجود داشته باشد از راههای بسیاری بیماری به سرعت به سایر دامهای گله سرایت کرده و انتشار می‌یابد از جمله این راهها عبارتند از:

- 1- خوردن شیر آلوده
- 2- خوردن ادرار آلوده یا آب و علوفه آغشته به آن
- 3- از راه جفتگیری
- 4- از راه تنفسی

راه تشخیص در دامها

- 1- خونگیری و آزمایش خون
- 2- آزمایش جنین‌های سقطی

راههای پیشگیری تب مالت در انسان

- 1- عدم استفاده از شیر غیرپاستوریزه و نجوشیده، خامه، سرشیر و بستنی که با شیر غیرپاستوریزه و یا با شیر نجوشیده تهیه شده باشد.
- 2- خودداری از تماس با جنین سقط شده و ترشحات رحمی دام آلوده (دامداران).

راههای پیشگیری و کنترل تب مالت در دام

- 1- واکسیناسیون مرتب دامهای نابالغ (گوساله‌های ماده 4 تا 12 ماهه و بره و بزغاله‌های ماده 3 ماهه

تا یک ماه قبل از جفت‌گیری با واکسن دز کامل مربوطه) و همچنین دامهای بالغ (گاو ماده و گوسفند و بز بالغ) داشتنی بطور سالانه با واکسن دز کاهیده مربوطه).

2- در صورت بروز سقط جنین در دامها، مشکوک شدن به وجود بیماری تب مالت و پرهیز از تماس خود و همچنین دامها با جنین و ترشحات رحمی دام و دفن بهداشتی این ترشحات و مشورت با دامپزشک جهت ارسال نمونه به آزمایشگاه و بررسی بیشتر.

3- حتی الامکان جلوگیری از ورود دام جدید و در صورت لزوم بررسی دقیق گله مبدا و مشورت با شبکه بهداشتی و رعایت قرنطینه مناسب.

4- کشتار سریع دام مبتلا بلافاصله پس از تشخیص و جلوگیری از تماس انسان و همچنین دامها با حیوان مبتلا یا به حداقل رساندن آن.

5- ضدعفونی مناسب و شعله دادن اصطبل و بهار بند به صورت دوره‌ای.

6- تغذیه گوساله‌های شیرخوار با شیر پاستوریزه.